

Γράφει ο **Σπύρος Κοντομάρης**

#PlanBLisboa <https://euro-planb.pt/>

Σε λίγες μέρες συμπληρώνονται δέκα χρόνια από την υπογραφή της Ευρωπαϊκής Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης στην Σύνοδο Κορυφής των πολιτικών αρχηγών και υπουργών εξωτερικών των κρατών μελών ΕΕ, στις 13 Δεκέμβρη του 2007 στη Λισαβόνα.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας είχε χαρακτήρα «Ευρωπαϊκού Συντάγματος» καθώς στέρησε Πολιτικές από τα Εθνικά Κοινοβούλια και θέσπισε την **αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ**, σε τομείς όπως η ίδρυση **κοινών κανόνων ανταγωνισμού** για την λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (πχ, Ενέργεια, Αγροτική Πολιτική, Μεταφορές) και η **κοινή νομισματική πολιτική** για τα κράτη μέλη με νόμισμά τους το Ευρώ.

Παραμονές τις παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης που με ειδικό τρόπο έπληξε τις Χώρες της περιφέρειας της Ευρωζώνης με την εφαρμογή των Μνημονίων, το Ευρωπαϊκό Κεφάλαιο εξοπλίστηκε με ακραία θεσμικά όπλα ενόψει του κοινωνικού πολέμου που θα εξαπέλυε.

Δέκα χρόνια μετά, στις 21 και 22 Οκτωβρίου 2017, ξανά στη Λισαβόνα, προσωπικότητες της «Πολιτικής και του Ακτιβισμού» (political and civil society activists), συζήτησαν και συνυπέγραψαν μια εναλλακτική «Αντι-Συνθήκη», για ένα σχέδιο 'B για την Ευρώπη.

Η διακήρυξη μιας «Αντι-Συνθήκης» που παραπέμπει σε μια «αντί-Ευρωπαϊκή Ένωση», υπογράφεται μεταξύ άλλων από τους **Oskar LAFONTAINE** (Die Linke, Γερμανία), **Jean-Luc MÉLENCHON** (La France Insoumise, Γαλλία), **Xabier BENITO ZILUAGA** (PODEMOS, Ισπανία) **Diamantis KARANASTASIS** (Πλεύση Ελευθερίας, Ελλάδα), **Zoe KONSTANTOPOULOU** (Επιτροπή Αλήθειας Δημοσίου Χρέους, Ελλάδα), **Nikolaos CHOUNTIS** (Λαϊκή Ενότητα, Ελλάδα), και το περιεχόμενό της συμπίπτει απόλυτα με τα όσα οι συνυπογράφωντες υποστηρίζουν στις χώρες τους.

Το κείμενο της Διακήρυξης καθιστά τις πολιτικές λιτότητας της ΕΕ υπαίτιες για το γεγονός ότι **«Το Ευρωπαϊκό όνειρο έχει γίνει ένας εφιάλτης»** (The European dream has become a nightmare) και υποστηρίζει ότι **«Η απάντηση δεν μπορεί να είναι η καταπίεση και ο αυταρχισμός, αλλά η δημοκρατία και η ελεύθερη έκφραση των λαών»** (The answer cannot be repression and authoritarianism but democracy and the free expression of the people).

Το «πρόγραμμα διεκδικήσεων» περιλαμβάνει αιτήματα όπως:

- ο έλεγχος του δημόσιου χρέους και την κατάργηση του παράνομου, μη νόμιμου, επαχθούς, επονείδιστου και μη βιώσιμου μέρους του
- η μεταρρύθμιση της αποστολής της ΕΚΤ υπέρ της απασχόλησης
- ένα συνεταιριστικό νομισματικό καθεστώς που θα εξαλείφει τις οικονομικές ανισορροπίες
- ένα επενδυτικό σχέδιο για την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας

τα οποία εάν δεν γίνουν αποδεκτά τότε **«οι χώρες αυτές πρέπει να ανοίξουν το δρόμο για τη ρήξη με τις Συνθήκες της Ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δρομολογήσουν ένα νέο σύστημα ευρωπαϊκής συνεργασίας»** (countries should open the way for a breakup with the Eurozone and the EU Treaties).

Σε πρώτη ανάγνωση το κείμενο αποπνέει ένα κλίμα ρήξης.

Στην πραγματικότητα όμως αποτελεί ένα κείμενο θεσμικής υπεράσπισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την πλευρά της άσκησης μιας άλλης πολιτικής κατεύθυνσης στο εσωτερικό της, μιας πολιτικής κατεύθυνσης που δεν συγκρούεται με τον δομικό χαρακτήρα και τον πυρήνα πολιτικής της ΕΕ, την συμπύκνωση καπιταλιστικής ισχύος εις βάρος της Εργασίας. Το κείμενο βασίζεται στις αρχές του Κοινωνικού Νεοφιλελευθερισμού, της ταξικής συνεργασίας και ειρήνης, της πολιτικής συνεννόησης.

Τι μας λέει με απλά λόγια η «αντι-Συνθήκη» της Λισαβόνας, πρώτον ότι η ΕΕ είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται με λάθος τρόπο εναντίον των λαών ενώ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και υπέρ τους (όπως πχ η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και ένα συνεταιριστικό νομοσυστήμα), δεύτερον ότι η ΕΕ στερείται δημοκρατικής νομιμοποίησης και καταπατά τις αποφάσεις των εθνικών κυβερνήσεων και των λαών.

Η παντελής έλλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο Κεφάλαιο και στον κοινωνικό πόλεμο που διεξάγει, στους Εργαζόμενους, στην **Εργασία** και στην Ταξική Πάλη, και η υιοθέτηση του όρου **απασχόληση** δεν είναι καθόλου τυχαία. Αντίθετα συμβαδίζει με την πολιτική κατεύθυνση «να αλλάξουμε το περιεχόμενο» της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, «να αλλάξουμε το περιεχόμενο» του Ευρώ και της ΕΕ, υπερασπίζοντας ολόκληρη τη Δομή και το θεσμικό κέλυφος.

Αντίστοιχα, η αναγωγή της ταξικής κυριαρχίας του Κεφαλαίου σε ζήτημα μη λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών, αδυνατεί να διαβάσει τα κοινωνικά συμφέροντα που εγγράφονται στους εθνικούς κυβερνητικούς σχηματισμούς μέσα από τα εθνικά κοινοβούλια. Επιπλέον, η αναγωγή του ταξικού προβλήματος σε πρόβλημα δημοκρατίας και η δήλωση πίστης στην αστική νομιμότητα, είναι αντιδιαμετρικά αντίθετη με τον ιστορικό ρόλο της εργατικής τάξης και της Αριστεράς, και το δίκαιο ανεκπλήρωτο αίτημα της βίαιης ανατροπής των καπιταλιστικών δομών από τον οργανωμένο λαό.

Με αυτές τις επιθετικές προς το Λενινισμό αφηγήσεις, που αποκρύπτουν την πραγματική φύση και την κύρια λειτουργία της ΕΕ σαν θεσμική συμπύκνωση της ηγεμονίας του Κεφαλαίου, η διαφωνία οποιουδήποτε επαναστατικού κομμουνιστικού ή αντικαπιταλιστικού ρεύματος είναι δεδομένη.

Το ερώτημα που τίθεται δεν είναι προφανώς αν διαφωνούμε με μια πολιτική εναλλακτικής καπιταλιστικής διαχείρισης, αλλά πώς θα πρέπει να τοποθετηθούμε απέναντι σε αυτές τις απόψεις. Ασκώντας πολεμική ή επιχειρώντας να τις συναντήσουμε σε ένα κοινό μέσο όρο και σε ένα κοινό πολιτικό παρονομαστή.

Το ερώτημα αυτό, που επανέρχεται επ' αφορμή της «αντι-Συνθήκης» της Λισαβόνας, δεν είναι ούτε καινούριο, ούτε όμως και επαρκώς απαντημένο για την Ελλάδα και τον χώρο της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, γεγονός που αποδεικνύεται από τις διαρκείς ταλαντεύσεις και κυκλικές πολιτικές συμπεριφορές μιας σειράς πολιτικών οργανώσεων, που μέσα σε λίγους μήνες μεταπηδούν από την άποψη «καμιά συμμαχία» με το ρεφορμισμό, στην άποψη της πάσης θυσία συμπόρευσης με το «πολύμορφο αναδυόμενο ρεύμα» αμφισβήτησης της ΕΕ.

Σε γενικές γραμμές η αντικαπιταλιστική αριστερά στην Ελλάδα, αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη, αδυνατεί να αντιληφθεί σαν πολιτικό αντίπαλο το σχέδιο της εναλλακτικής προοδευτικής καπιταλιστικής διαχείρισης της ΕΕ, και σε αυτή τη βάση όχι μόνο συνυπάρχει «ειρηνικά» και χωρίς ιδιαίτερη αντιπαράθεση με αυτές τις απόψεις στο επίπεδο των κοινωνικών χώρων, αλλά και αρνείται να εναντιωθεί

συνολικά σε Κυβερνήσεις «αριστερής» καπιταλιστικής διαχείρισης όπως του ΣΥΡΙΖΑ.

Η ταλάντευση αυτή, ανάμεσα σε μια θεωρητικά κομμουνιστική στρατηγική και σε μια πραχτική παράλληλης συμπόρευσης (και όχι ηγεμονίας) με πολιτικές δυνάμεις που βλέπουν εκδοχές προοδευτικής διαχείρισης του Κράτους (συμπεριλαμβανομένου του κυβερνητικού συνδικαλισμού), **αποτελεί τη βασική πολιτική τροχοπέδη για την σύνδεση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ με την εργατική τάξη και τις πληττόμενες μάζες**, καλλιεργώντας ένα συγκεκριμένο πολιτικό στίγμα για το αν παλεύουμε με όριο τα ψίχουλα της κοινωνικής ενσωμάτωσης ή εάν πιστεύουμε ότι οποιαδήποτε πραγματική βελτίωση του συσχετισμού εις όφελος της εργατικής τάξης υποχρεωτικά προϋποθέτει και πρέπει να επιδιώκει τη ρήξη με την ΕΕ και το Κεφάλαιο.

Άλλωστε, το αίτημα «να αλλάξουμε την Ευρώπη» που απευθύνει στις εργαζόμενες μάζες τόσο ο παραδοσιακός χώρος της σοσιαλδημοκρατίας, όσο και ο νεόκοπος χώρος του σοσιαλ-φιλελευθερισμού, πήρε την ευκαιρία του και στην Ελλάδα, στηρίχθηκε από το Λαό με τραγικά αποτελέσματα, και σήμερα ενισχύεται ανοιχτά από πλευρές του Κεφαλαίου και του Συστήματος.

Αντίθετα, η κατεύθυνση που δεν έχει ακόμα «παιχτεί» με σοβαρούς πολιτικούς όρους στην Ελλάδα, και άρα κανείς δεν δικαιούται να προδιαγράψει την ήττα της, είναι μια μαζική αντικαπιταλιστική γραμμή με κομμουνιστική αναφορά, μια γραμμή διάλυσης και εξόδου από την ΕΕ, με όρους συντριβής του ελληνικού καπιταλισμού στη χώρα του. Αυτή η κατεύθυνση δεν είναι καν ηγεμονική στην Αριστερά, παραμένοντας ηγεμονεύομενη είτε από το ρεύμα του Ευρωκομμουνισμού, είτε από το ρεύμα του σοβιετικού ρεφορμισμού.

Σκόπιμα και με πολιτική ευθύνη συγκεκριμένων οργανώσεων το στρατηγικό ζήτημα της συντριβής πολιτικών σχεδίων που εκπροσωπούνται από την «αντι-συνθήκη» της Λισαβόνας, υποβιβάζεται σε ζήτημα (δήθεν) ταχτικής διαφωνίας για τη μετωπική πολιτική, υπονοώντας ότι τα στρατηγικά ζητήματα έχουν (δήθεν) λυθεί, και άρα περεταίρω επιφυλάξεις για την πολιτική συμπόρευση με αυτές τις δυνάμεις είναι προσχηματικές μιας (δήθεν) «σεχταριστικής γραμμής» και αποτελούν **«Δυσφήμιση οποιαδήποτε διαδικασίας πολιτικής συνεργασίας με δυνάμεις αντικαπιταλιστικής αναζήτησης και αντι-ΕΕ πάλης».**

Όμως, ανεξάρτητα από τα μη πολιτικά μέσα που επιλέγουν αδύναμες πολιτικές αντιλήψεις για να θολώσουν τη συζήτηση, και από την φιλότιμη προσπάθεια τους να μεταμφιέσουν τους συνυπογράφοντες της «αντι-συνθήκης» της Λισαβόνας σε δυνάμεις αντι-ΕΕ πάλης, η πραγματικότητα δεν αλλάζει και το πολιτικό ζήτημα συνεχίζει να παραμένει ανοιχτό.

Ούτε τα μη πολιτικά μέσα, ούτε και η συσκότιση της κεντρική ιδεολογικής αντιπαράθεσης μέσα από την αναγκαία κοινή δράσης στο κίνημα, μπορούν να λύσουν ένα ζήτημα που αντιμετωπίζεται μόνο με στέρεες και οριστικές πολιτικές αποφάσεις.

Έχει ωριμάσει η στιγμή να τεθούν αυτά τα ζητήματα, που είναι ζητήματα ύπαρξης της ίδιας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, στα όργανα και στη βάση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ώστε να υπάρχει **οριστική δημοκρατική αποφασιστική κατάληξη**. Όσοι αρνούνται αυτό το δρόμο, αναδεικνύοντας δευτερεύοντα ζητήματα πολιτικής αντιπαράθεσης, στην πραγματικότητα προδίδουν την άρνησή τους να ενταχθούν στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ με οργανωμένο και δεσμευτικό τρόπο, στην υπηρεσία μιας ενιαίας πολιτικής γραμμής. Προκαλούν ανοιχτή πολιτική φθορά στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ και υπηρετούν άλλα πολιτικά σχέδια.

Η άρνηση της αντιπαράθεσης με τις δυνάμεις που ανοιχτά ή συγκεκαλυμμένα εντάσσονται στο σχέδιο της εναλλακτικής προοδευτικής καπιταλιστικής διαχείρισης της ΕΕ, βασίζεται σε μια βασική πολιτική εκτίμηση. Θεωρεί αδύνατη της χάραξη μιας μαζικής αντικαπιταλιστικής γραμμής και αντίθετα εφικτή την οικοδόμηση ενός (ούτε καν) ηγεμονικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος στο εσωτερικού ενός

ευρύτερου μετώπου φιλολαϊκής καπιταλιστικής διαχείρισης. **Θεωρεί κατ' επέκταση αδύνατη την υπέρβαση από μια μετωπική αντικαπιταλιστική συνεργασία, σε μια συμπαγή αντικαπιταλιστική οργάνωση, όχημα απαραίτητο για την οικοδόμηση μαζικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος.**

Προϊόντος του χρόνου και μετά από τόσα και τόσα δείγματα, συμπόρευσης με τον εργοδοτικό/κυβερνητικό συνδικαλισμό, υλοποίησης και συνυπογραφής μνημονιακών κυβερνητικών κατευθύνσεων, συμμετοχής στην επίσημη δομή του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης, στήριξης του εθνικού/πατριωτικού μετώπου, ακόμα και χαιρετισμό της νίκης του Τραμπ σαν αποσταθεροποίηση της Νέας Τάξης, **υπάρχει ακόμα σημαντικό κομμάτι της ΑΝΤΑΡΣΥΑ που όχι μόνο συνεχίζει να επιθυμεί την πολιτική συνεργασία με τη ΛΑΕ πάνω σε ουσιαστικά μηδενική πολιτική συμφωνία, αλλά έχει και την απαίτηση η ΑΝΤΑΡΣΥΑ να αυτολογοκρίνεται** και να παραιτείται από το αυτονόητο και αναφαίρετο δικαίωμά της να αμύνεται πολιτικά απέναντι στις επιθέσεις της ΛΑΕ, οργανωτικές και συκοφαντικές.

Επιθέσεις που αποσκοπούν στη διάλυση μετωπικών σχημάτων και συσπειρώσεων με κομμουνιστική αναφορά που δε συνάδει με τις «Αντι-Συνθήκες» και τις «Αντι-Λισαβόνες».

Η πολιτική λειτουργία, η σύνθεση και η αντιπαράθεση στα μετωπικά σχήματα και τις συσπειρώσεις των κοινωνικών χώρων αποτελούν κατάκτηση, όχημα και κεκτημένο στην διαδικασία ανάπτυξης κινηματικών πραχτικών με πολιτική ηγεμονία της Κομμουνιστικής Αριστεράς. Επειδή λοιπόν η πολυτασικότητα και ο αριστερός πλουραλισμός στα μετωπικά σχήματα και τις συσπειρώσεις των κοινωνικών χώρων δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά στοίχημα για τις δυνάμεις με κομμουνιστική αναφορά, γι' αυτό το λόγο τόσο η αφυδατωμένη πολιτική συνύπαρξη, όσο και τα αφυδατωμένα πολιτικά διαζύγια δεν αγγίζουν τον πυρήνα του πολιτικού ζητήματος, το παρακάμπτουν, το αποφεύγουν.

Οι ιστορικές αναλογίες είναι πολλές φορές αναντιστοιχίες και αδόκιμες, θα μπορούμε όμως στον πειρασμό να δοκιμάσουμε μία, γυρνώντας όχι δέκα αλλά εκατό χρόνια πίσω. Ας σκεφτούμε τι μας διδάσκουν ο Οκτώβρης και οι Μπολσεβίκοι, τι μας διδάσκει η επιμονή τους στην ανατροπή μιας επαναστατικής αστικοδημοκρατικής κυβέρνησης, τι μας διδάσκει η επίμονη συνύπαρξη τους σαν μειοψηφία με αντίπαλα πολιτικά ρεύματα στα σοβιέτ, τι μας διδάσκει η αδιάκοπη και ασυμφιλίωτη ιδεολογική πολεμική τους προς αντίπαλα πολιτικά ρεύματα και ιδιαίτερα προς το χώρο της ριζοσπαστικής σοσιαλδημοκρατίας.

Ας πάρει ο καθένας μας καθαρά τον πολιτικό δρόμο που πιστεύει και ας δείξουμε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας, στις μάζες και στο λαϊκό κίνημα.